

Múzeumok

A Nemzeti Galéria a Várban

**Hőmérséklet-szabályozás,
világítás**

Az ablakon át: panoráma

Fel Budára!

Csoportosan és egyenként mind nagyobb számban keresik fel külföldi látogatók a Nemzeti Galériát. A XIX. és XX. század történeti értékű magyar képzőművészeti alkotásainak bemutatásával, kutatásával és ismertetésével 1957 óta foglalkozik ez az önálló országos múzeum. Állandó, időszakos és vándorkiállításai, tudományos és ismeretterjesztő kiadványai, előadásorozatai révén munkája hamar ismertté vált és mind szélesebbkörű érdeklődésre tarthat számot.

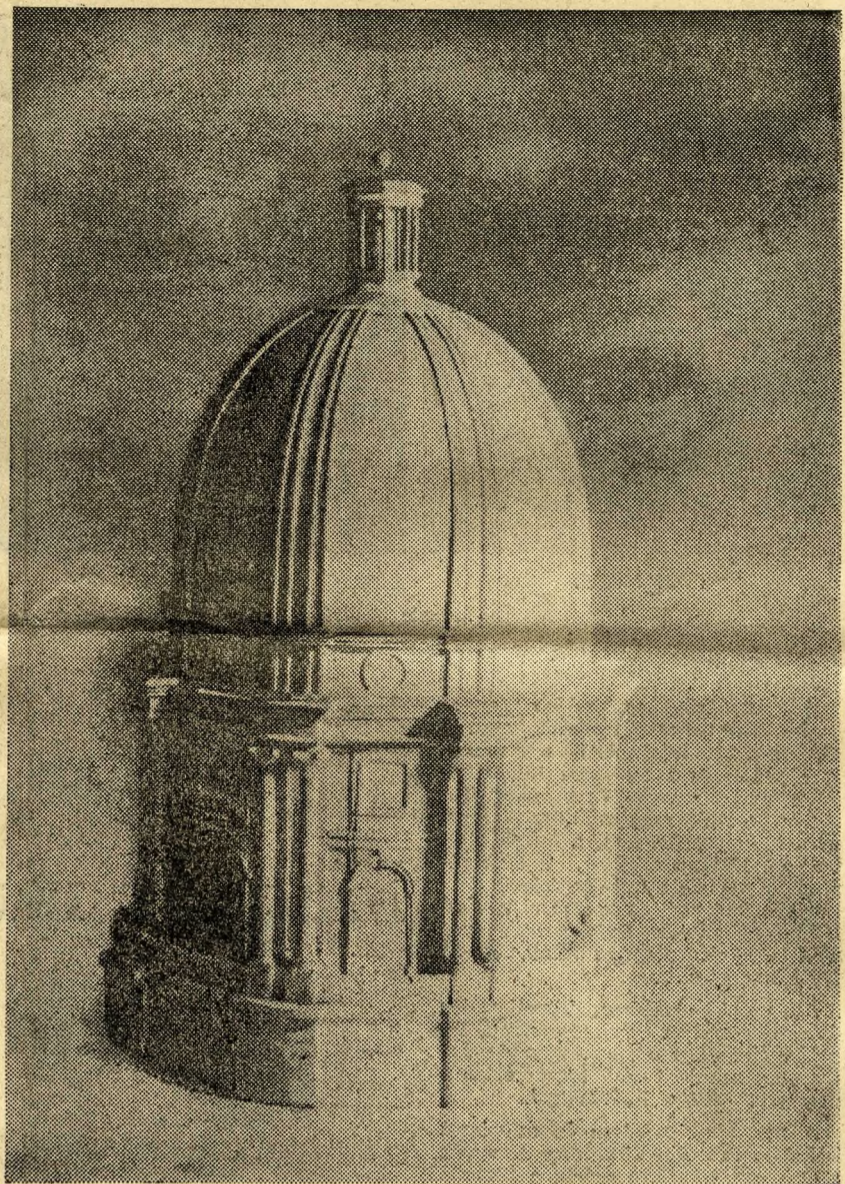
A magyar képzőművészet története sok igen tehetséges alkotót tart számon, s vannak zseniális mestereink, akik bármilyen kritikai összehasonlítást is megállnak. Képzőművészetünkre ugyan általánosságban nem jellemző a kísérletezés frissessége, az újabb és újabb formálásmódokkal való első, jelentkezés, annál inkább a kibontakozott erős művészi egyéniségek által fenntartott nemzeti sajátosságok folyamatossága.

Mednyánszky László művészetéhez például nem kapcsolható valamilyen nemzetközi jelentőségű formai újítás, mégis olyan erőteljes, egyéni, nemzeti jellegű, alapjában modern életművet hagyott maga után, hogy elfogultság nélkül legjobban külföldi kortársai mellé állíthatjuk. S ugyanezt elmondhatjuk Derkovits Gyula, Egry József, Nagy István és még számos más magyar festő, szobrász, grafikusművész munkásságáról. A hozzánk látogató külföldiek meglepetéssel látják képzőművészetünk színvonalát. Ha a magyar képzőművészet alkotásai közül többet és jobb kiállítási lehetőségek között tarthatunk a közönség elé, akkor képzőművészetünk mel-

több nemzetközi értékelést kaphat — nem szólva arról, hogy magunk is jobban megismerhetjük, érzékelhetjük gazdagságát.

A budavári palota újjáépítése még hosszú évekig tart. A Magyar Nemzeti Galériának e reprezentatív történelmi épületben történő elhelyezéséről azonban már most részletesen kidolgozott terveink vannak. Készen állanak a palota új funkcióinak megfelelő kivitelezési tervek, amelyek meg tudják határozni gyűjteményeink helyét, a többi helyiség rendeltetését, berendezési szükségleteit is. A tervekben már kidolgozott kérdés például a közönség áramlása, ennek megfelelően a látnivalók sorrendje a belső munkafolyamatok, szállítókészülékek, fűtési, hőmérséklet-szabályozó berendezések, a restaurátorki műtermek és egyéb műhelyek korszerű berendezése stb. Ugyancsak kidolgozták az előadások, nemzetközi konferenciák, hangversenyek rendezésére szükséges előfeltételeket.

Külön problémakör a kiállítások, illetve a bemutatandó műtárgyak megvilágítása. Nem múzeumnak épült műemlékről lévén szó, a világítás érdekében nem lehetett a palota külső átalakítására gondolni. A megvilágítást legnagyobb részben mesterséges fény szolgáltatja majd. E tekintetben korszerű megoldásokról a magyar muzeológia igen kevés tapasztalattal rendelkezik, általában nincs jól megoldva múzeumaik és kiállítótermeik világítása. Külföldön is sok vita, kísérletezés folyik e körül, nehéz összeegyeztetni a különféle igényeket, melyek részben a műtárgyak

AZ ÚJ KUPOLA MAKETTJE

A természetes fénybe is belépnek

állapotának minél jobb megőrzése — a fény káros hatásainak csökkentése — részben a jó megvilágítás szükségessége miatt adódnak.

Kísérletek során megállapított nyert, hogy azonos erősségű megvilágítás esetén a mesterséges fény vakító hatása a nap fényének egyharmada sincs. Hazánk éghajlata a jelenlegi építészeti megoldásokat figyelembe véve, nem is alkalmas a természetes fényre való berendezkedésre. Ehhez még azt is hozzátehetjük, hogy a múzeumok nyitvatartási idejét kívánatos minél inkább kiterjeszteni az esti órákra, hiszen a közönség legnagyobb része munka után látogathatja a múzeumokat. A megvilágításnak olyan megoldásai korszerűek, amelyek elrejtik a világítótestet, és közvetlen fényt semmilyen irányból sem vernek a látogató szemébe. A kiállítótermek mennyezetére irányított, s onnan részben szórt fényként visszavert világítás általánosan használt, kellemes a szemnek. De kizárólagosan ilyen módon minden műtárgyat jól megvilágítani egy nagy múzeum valamennyi kiállításán rendkívül költséges volna. Ezért szokásosabb az egyes festmények, szobrok megvilágítása rejtett fényforrásokkal. A Magyar Nemzeti Galéria új otthonában valószínűleg kombinálható, lesz a többféle világítás. Néhány ponton a természetes fénybe is lép majd a látogató, hiszen a főváros panorámáját nem kívánjuk mindenütt kirekeszteni.

A tervek muzeológiai, szakmai része még sok előkészítést igényel. Egyetlen olyan kérdés például, mint a képkereteké, elvezet egyrészt a korhűség, másrészt az esztétikai, rendezési követelmények labirintusába.

Egy-egy emlékkiállításán kiderült, hogy mennyivel szuggesztívabb a gazdag válogatás képzőművészeink munkásságából, mint a szerényebb, néhány művel jelzett bemutatás. A várbeli lehetőségek a

bemutatás mennyiségi intenzitását a jelenleginek a többszörösére növelhetik, mód nyílik majd a magyar grafika változtatott ismertetésére és a szobrok is tágabb teret kapnak. Időben is tágíthatók a kezek: közelebb léphetünk a jelen képzőművészetéhez, s a múlt századot megelőző művészettörténeti anyagból is végre együtt, egy helyen láthatunk magyar mesterműveket.

A múlt században ugyan szinte a teljes újrakezdéstől indult el képzőművészetünk Ferenczy Istvánnal, Barabás Miklóssal, mégis történetileg magyar művészet például virágzó középkori művészetünk még akkor is, ha ismeretlen, vagy külföldről jött mesterek dolgoztak magyar megrendelőknél, közönségnek. A régi mesterek alkotásait úgy mutatjuk be, hogy a Galéria kiállításai e részükön összefüggenek majd a Budapesti Történeti Múzeum hasonló kiállításával.

Helyes egyébként az egész várkomplexumot egységnek tekinteni. A kiállítás, bemutatás, gazdagság kérdéseiben nemcsak a múzeumi társintézményekkel kell a Nemzeti Galériának együtt dolgoznia, hanem az idegelforgalmi intézményekkel is, sőt még egyházzal is, mint például a Mátyás templom plébániájával.

A budavári palota építési, helyreállítási munkálatainak nagy része elkészült, a belső helyreállítás, felszerelés, kialakítás a következő évek munkája. A megvalósulás csendben folyó munka után, a sokak részvételével végzett kollektív munka eredménye lesz. Így kerülhetnek majd a Kossuth Lajos téri ideiglenes otthonból a következő évtizedben a magyar képzőművészet alkotásai a legnagyobb megbecsülést jellemező helyen és környezetben, soha nem látott gazdagságban a nyilvánosság elé.

SOLYMÁR ISTVÁN

DANUVIA

motorkerékpárral
gyorsabban közlekedhet!

OTP hitelakció keretében is vásárolható